

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 15/2001 vp

Hallituksen toimenpidekertomus vuodelta 2000

Perustuslakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä huhtikuuta 2001 lähettäessään hallituksen toimenpidekertomuksen vuodelta 2000 (K 5/2001 vp) valmistelevasti kä-

siteltäväksi perustuslakivaliokuntaan samalla määrännyt, että maa- ja metsätalousvaliokunnan on annettava asiasta lausunto perustuslakivaliokunnalle.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleistä

Maa- ja metsätalousvaliokunta rajaa lausunnon kertomuksen sellaisten lausumien käsittelemiseen, joiden poistamista kertomuksesta valiokunta esittää.

Yksityiskohtaiset kannanotot

Maataloustuotteiden kauppa

(HE 39/1997 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta) Eduskunta edellytti 9.6.1997, että maataloustuotteiden kauppaa koskevien säännösten uudistamista ensi tilassa jatketaan tavoitteena mahdollisimman yhdenmukainen säännöstö.

Kannanotto

Kertomuksessa on todettu, että lausuma on otettu huomioon rehulakia (396/1998) ja siemenkauppalakia (728/2000) valmisteltaessa. Valiokunta katsookin, että lausuma voidaan poistaa. Kertomuksen mukaisesti valiokunta painottaa kuitenkin sitä, että säännösten yhdenmukaistamista tulee jatkaa maatalouden tuotantopanoksia koskevaa lainsäädäntöä kehitettäessä.

Tornionjoen kalastus

(HE 78/1997 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta) Eduskunta edellytti 27.5.1997, että päätöksessä kalastuksesta Tornionjoen kalastusalueen rajajokiosopimuksen B liitteen 1 §:ssä määritellyllä jokialueella vavalla ja vieheellä tapahtuva lohen ja taimenen kalastus sallitaan vuosina 1997—2002 toukokuun 1 päivän alusta elokuun 15 päivän loppuun lukuun ottamatta tänä aikana viikoittain maanantain kello 19.00 ja keskiviikon kello 19.00 välistä aikaa ja että kaikki kalastus kulku-, ajo- ja kulleverkoilla sekä nuotilla kielletään kesäkuun 1 päivän alusta heinäkuun 20 päivän loppuun.

Kannanotto

Kertomuksesta käy ilmi, että Tornionjoella tapahtuvaa kalastusta koskevat ratkaisut perustuvat Suomen ja Ruotsin puoleisilla jokialueilla maiden yhteisesti sopimaan käytäntöön. Viehekalastuksessa eduskunnan esittämän ponnin mukaiset tavoitteet on saavutettu, kullekalastuksessa tavoitetta ei ole vielä saavutettu.

Valiokunta katsoo, että lausuma voidaan poistaa, mutta pitää kuitenkin tärkeänä, että säännösten tulevassa valmistelussa Suomen viranomaiset pyrkivät kertomuksessa todetun mukaisesti eduskunnan edellyttämiin tavoitteisiin.

Torjunta-aineiden tutkimustoiminta, päällekkäisyys

(HE 141/1997 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta) Eduskunta edellytti 28.10.1997, että kustannusten alentamiseksi torjunta-ainevalmisteiden hyväksymiseen liittyvää menettelyä tehostetaan ja järkipäätetään poistamalla päällekkäistä tutkimustoimintaa.

Kannanotto

Kertomuksesta käy ilmi, että torjunta-ainelainsäädäntöä on jo eräiltä osin muutettu, mutta että torjunta-ainelainsäädännön kokonaisuudistuksen valmistelu on tarkoitus käynnistää vuonna 2001.

Valiokunta katsoo, että lausuma voidaan poistaa, mutta toteaa samalla, että se tulee palauttaa lausumassa kosketeltuihin kysymyksiin torjunta-ainelainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Maaseudun ympäristövaikuttavuuden selkiyttäminen

(VNS 3/1997 vp, tulevaisuusvaliokunta) 15) Eduskunta edellyttää, että maataloustuen ympäristövaikuttavuutta selkeytetään. Tuen tulee olla sitä suurempi mitä pienempi toiminnan ympäristöhaitta on. Kalankasvatuksen lupaehtoja tulee tiukentaa vesistöjen rehevöitymisen estämiseksi.

Kannanotto

Kertomuksesta käy ilmi, että uusi ympäristötukijärjestelmä hyväksyttiin 27.6.2000 EU:n komissiossa osana Suomen horisontaalista maaseudun kehittämissuunnitelmaa vuosille 2000—2006. Uusi ympäristötukijärjestelmä on selkeästi kustannusperusteinen ja viljelijälle maksettava tuki riippuu niistä ympäristönsuojelu- ja hoitotoi-

menpiteistä, joita viljelijä sitoutuu noudattamaan.

Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on todettu, että viime vuonna ympäristöministeriössä viimeisteltävänä olleen kalanviljelyn ympäristönsuojeluohje on valmistunut ja että se on toimitettu ympäristöministeriön hallinnonalan käyttöön.

Valiokunta katsoo, että lausuma voidaan poistaa.

Luomustrategia

(VNS 3/1997 vp, tulevaisuusvaliokunta) 16) Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee luomustrategian.

Kannanotto

Kertomuksesta käy ilmi, että maa- ja metsätalousministeriö asetti 2.6.2000 luomustrategia-työryhmän. Valiokunta toteaa, että työryhmä on saanut työnsä valmiiksi.

Valiokunta katsoo, että lausuma voidaan poistaa.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttö

(HE 135/1998 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta) Eduskunta edellytti 17.11.1998, että kyseisen lain mahdollistama maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käytön laajeneminen rajataan hankkeisiin, joiden avulla edistetään maaseudun toimintaedellytysten säilymistä maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) 3 §:n 1 momentin mukaisesti.

Kannanotto

Kertomuksesta käy ilmi, että käyttösuunnitelmassa osoitettiin lausumassa tarkoitetun lainkohdan, eli maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain 31 §:n, nojalla lausuman mukaiseen tarkoitukseen yhteensä 17 miljoonaa markkaa ja että tarvetta lisärahoitukseen ei rahaston varoin enää ole.

Valiokunta katsoo, että lausuma voidaan poistaa.

Satovahinkokorvaukset siirtymävaiheessa olevalle tuotannolle

(HE 241/1998 vp, valtiovarainvaliokunta) 1) Hyväksyessään 4.12.1998 vuoden 1998 toisen lisätalousarvion eduskunta edellytti momentin 30.31.44 kohdalla, että hallitus käynnistää toimet asetuksen antamiseksi siten, että satovahinkokorvausten myöntäminen myös siirtymävaiheessa olevalle tuotannolle tulee mahdolliseksi, jossa yhteydessä tulee arvioida myös esimerkiksi omavastuun taso ja erikoistuotannon ongelmat.

Kannanotto

Satovahinkojen korvaamisesta 2.12.2000 annetun lain (1214/2000) 4 §:n mukaan korvausta ei voida maksaa, ellei valtioneuvoston asetuksella toisin säädetä, sellaisessa kasvulohkossa aiheutuneesta vahingosta, josta viljelijällä on valtion kanssa tehty sopimus luonnonmukaiseen tuotantoon siirtymisestä, siltä ajanjaksolta, jolta tuottajalle maksetaan Euroopan yhteisön kokonaan tai osittain rahoittamaa siirtymävaiheen tukea tavanomaisesta tuotannosta luonnonmukaiseen tuotantoon siirtymisen vuoksi.

Valiokunta katsoo, että lausuma voidaan poistaa.

Tukeen oikeuttava hake

(HE 122/1999 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta) Eduskunta edellytti 9.11.1999, ettei tukeen oikeuttavaa vähimmäishakemäärää määritellä, jolloin mahdollistetaan pientoimitustenkin pääsy tuen piiriin.

Kannanotto

Kertomuksesta käy ilmi, että maa- ja metsätalousministeriö antoi 26.11.1999 määräykset tuen myöntämisen edellytyksistä energiapuun haketukseen ja tuen enimmäismääristä. Lausuman mukaisesti tukeen oikeuttavaa vähimmäishakemäärää ei määritely.

Valiokunta katsoo, että lausuma voidaan poistaa.

Rasitteiden lakkaaminen

(HE 159/1999 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta) Eduskunta edellytti 17.3.2000, että eräiden rasitteiden lakkaamisesta annettavan lain tullessa voimaan rasitteiden lakkauttamiseen liittyvistä määräaikoihin sidotuista oikeuksista tiedotetaan mahdollisimman tehokkaasti.

Kannanotto

Lausumassa tarkoitettu laki tuli voimaan 1.6.2000. Kertomuksessa on selostettu, miten lausumassa edellytetty tiedottaminen on tapahtunut.

Valiokunta katsoo, että lausuma voidaan poistaa.

Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki vuonna 2001

(HE 109/2000 vp ja HE 187/2000 vp, valtiovarainvaliokunta) 9) Momentti 30.12.41. Eduskunta edellytti 19.12.2000, että hallitus tekee tarvittavat muutosesitykset maa- ja puutarhatalouden kansalliseen tukeen vuoden 2001 lisätalousarvioiden yhteydessä.

Kannanotto

Eduskunnassa on parhailaan käsiteltävänä hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2001 lisätalousarvioksi (HE 78/2001 vp), jossa esitetään maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen momentille 30.12.41 myönnettäväksi lisäystä 100 miljoonaa markkaa.

Kun asia on saatettu eduskunnan käsiteltäväksi, valiokunta katsoo, että lausuma voidaan poistaa.

Metsähallituksen tuloutustavoite

(HE 109/2000 vp ja HE 187/2000 vp, valtiovarainvaliokunta) 10) Luku 30.33. Eduskunta edellytti 19.12.2000, että Metsähallituksen tuloutustavoitetta määriteltäessä varmistetaan, ettei siihen jouduta käyttämään lainarahoitusta.

Kannanotto

Kertomuksesta käy ilmi, että Metsähallituksen hetkellisten rahoitusongelmien välttämiseksi valtioneuvosto päätti vuoden 1999 tilinpäätöstä vahvistaessaan jakaa valtiolle tehtävän tuloutuksen maksatuksen kahteen erään ja että tämän kaltaista menettelyä voidaan esittää vastaisuudessa-

kin. Valiokunta katsoo, että lausuma voidaan poistaa. Valiokunta painottaa kuitenkin lausuman mukaisesti sitä, ettei lainarahoitusta tule käyttää.

BSE-tutkimusten lisärahoitus

(HE 109/2000 vp ja HE 187/2000 vp, valtiovarainvaliokunta) 11) Luku 30.71. Eduskunta edellytti 19.12.2000, että BSE-tutkimusten edellyttämä lisärahoitus vuodelle 2001 otetaan ensimmäiseen lisätalousarvioon.

Kannanotto

Eduskunnassa on parhaillaan käsiteltävänä hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2001 lisätalousarvioksi (HE 78/2001 vp), jossa esitetään Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitoksen toimintamenoihin myönnettäväksi lisäystä 22 389 000 markkaa muun muassa BSE-valvontaohjelmasta aiheutuviin kustannuksiin.

Kun asia on saatettu eduskunnan käsiteltäväksi, valiokunta katsoo, että lausuma voidaan poistaa.

Yhteenveto

Valiokunta toteaa, että kertomuksesta voidaan poistaa seuraavat lausumat:

— Maataloustuotteiden kauppa (HE 39/1997 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta)

— Tornionjoen kalastus (HE 78/1997 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta)

— Torjunta-aineiden tutkimustoiminta, päällekkäisyys (HE 141/1997 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta)

— Maaseudun ympäristövaikuttavuuden selkiyttäminen (VNS 3/1997 vp, tulevaisuusvaliokunta)

— Luomustrategia (VNS 3/1997 vp, tulevaisuusvaliokunta)

— Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttö (HE 135/1998 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta)

— Satovahinkokorvaukset siirtymävaiheessa olevalle tuotannolle (HE 241/1998 vp, valtiovarainvaliokunta)

— Tukeen oikeuttava hake (HE 122/1999 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta)

— Rasitteiden lakkaaminen (HE 159/1999 vp, maa- ja metsätalousvaliokunta)

— Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki vuonna 2001 (HE 109/2000 vp ja HE 187/2000 vp, valtiovarainvaliokunta)

— Metsähallituksen tuloutustavoite (HE 109/2000 vp ja HE 187/2000 vp, valtiovarainvaliokunta)

— BSE-tutkimusten lisärahoitus (HE 109/2000 vp ja HE 187/2000 vp, valtiovarainvaliokunta)

Lausunto

Lausuntonaan maa- ja metsätalousvaliokunta kunnioittavasti esittää,

että perustuslakivaliokunta mietintöönsä laatiessaan ottaa huomioon, mitä tässä lausunnossa on esitetty.

Helsingissä 7 päivänä kesäkuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Timo Kalli /kesk	Jari Koskinen /kok
vpj.	Kari Rajamäki /sd	Lauri Kähkönen /sd
jäs.	Hannu Aho /kesk	Eero Lämsä /kesk
	Nils-Anders Granvik /r	Pertti Mäki-Hakola /kok
	Pertti Hemmilä /kok	Olli Nepponen /kok
	Tapio Karjalainen /sd	Erkki Pulliainen /vihr
	Marja-Leena Kemppainen /kd	Unto Valpas /vas.
	Katri Komi /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius.